

Vybrané aspekty zadávání veřejných zakázek

s příklady nejčastějších pochybení zadavatelů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Obsah

1	Úvod.....	2
2	Předpokládaná hodnota veřejné zakázky.....	3
3	Vymezení předmětu veřejné zakázky.....	5
4	Obchodní podmínky veřejné zakázky.....	8
5	Podmínky kvalifikace a posouzení jejich splnění.....	10
6	Pravidla pro hodnocení nabídek.....	13
7	Lhůta pro podání nabídek nebo žádostí pro účast.....	14
8	Změna nebo doplnění zadávací dokumentace.....	14
9	Elektronická komunikace.....	15
10	Výběr dodavatele.....	15
11	Střet zájmů.....	16
12	Uzavření smlouvy na veřejnou zakázku.....	17
13	Změna závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku.....	17
14	Povinnost uveřejnění a archivace.....	18
15	Nejčastější pochybení zadavatelů zjištěná při kontrole veřejných zakázek v roce 2019.....	21
16	Užitečné informační zdroje.....	23

Seznam zkratk

CPV	společný slovník pro veřejné zakázky ve smyslu nařízení Komise (ES) č. 213/2008
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
PpŽP	Pravidla pro žadatele a příjemce OP VVV (obecná část)
TED	Tenders Electronic Daily – on-line verze Dodatku k Úřednímu věstníku EU
VVZ	Věstník veřejných zakázek
ZZVZ	zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
ZRS	zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů

1 Úvod

Účelem tohoto dokumentu je upozornit žadatele a příjemce OP VVV, případně i další zájemce z řad veřejnosti, na některé rizikové oblasti zadávání veřejných zakázek, které MŠMT identifikovalo na základě své dlouhodobé kontrolní praxe z pozice řídicího a kontrolního orgánu v rámci implementace OP VVV. Vedle úvodního slova k jednotlivým vybraným aspektům zadávání veřejných zakázek obsahuje tento dokument také související modelové příklady nejčastějších pochybení zadavatelů, se kterými se MŠMT při kontrole veřejných zakázek opakovaně setkává, a v některých případech též příklady dobré praxe. Obsahová stránka tohoto dokumentu je upravena tak, aby odpovídala aktuálním legislativním i metodickým východiskům, tedy především ZZVZ a PpŽP.

Tento dokument není určen pro úplné začátečníky v oblasti zadávání veřejných zakázek, ale naopak předpokládá již určitou úroveň znalostí relevantních předpisů, související terminologie i jednotlivých nejdůležitějších institutů.

Pro vyloučení pochybností MŠMT uvádí, že tento dokument slouží pouze jako výkladová pomůcka, není součástí programové dokumentace a neukládá zadavatelům veřejných zakázek spolufinancovaných z OP VVV žádné povinnosti. Uvedené modelové příklady nezohledňují veškeré možné okolnosti, které se mohou v praxi naskytnout. Tento dokument byl vypracován dle právního stavu k 31. březnu 2019.

2 Předpokládaná hodnota veřejné zakázky

2.1 Zakáz dělení veřejných zakázek

Zadavatel má povinnost stanovit předpokládanou hodnotu zakázky dle pravidel uvedených v ZZVZ nebo PpŽP ke dni zahájení zadávacího řízení.

ZZVZ i PpŽP zakazují věcně rozdělit předmět jedné veřejné zakázky za účelem obcházení zákonem stanovených limitů. Za jednu veřejnou zakázku je považováno plnění, které tvoří jeden funkční celek a jsou zadávána v časové souvislosti. Toto plnění pak zadavatel může zadat v jednom nebo více zadávacích řízeních. Pro stanovení předpokládané hodnoty zakázky je tedy klíčové posouzení souvislosti jednotlivých plnění, a to zejména z hlediska věcného, funkčního a časového (místní souvislost bude s ohledem na charakter příjemců OP VVV a jimi realizovaných plnění dána zpravidla vždy). Pokud jedno z těchto hledisek není naplněno, tak se nejedná o související plnění, tedy jedinou veřejnou zakázku, a lze takové plnění zadávat samostatně.

Věcná souvislost je základním kritériem pro posouzení, zda jednotlivá plnění tvoří jedinou veřejnou zakázku či nikoliv, a je dána, pokud se jedná o plnění stejného nebo srovnatelného druhu, tj. svým charakterem totožné či obdobné.

Funkční souvislost je dána v takových případech, kdy jsou plnění pořizována za účelem společného cíle, tzn., že posuzovaná plnění spolu vytváří jeden funkční celek. V rámci OP VVV se typicky jedná o ta plnění, která jsou jedním příjemcem pořizována za účelem naplnění cílů konkrétního projektu.

Časovou souvislostí se myslí souvislost několika veřejných zakázek z pohledu doby jejich realizace (např. jsou časově podobná, nebo na sebe časově navazují). Důležitým aspektem je předvídatelnost jednotlivých veřejných zakázek ze strany zadavatele. Pokud má zadavatel vytvořen plán realizace jednotlivých zakázek (tzn. jedná se o plánované aktivity – např. zadávání zakázek v rámci projektu), byť rozložené do několika let, je na místě takovou veřejnou zakázku zadávat jako jeden celek, tedy jedinou veřejnou zakázku.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel v průběhu víceletého projektu několikrát pořídil běžné kancelářské potřeby, které jsou dodávány několika dodavateli, přičemž pořízení veškerého plnění realizoval formou přímého nákupu bez provedení odpovídajícího druhu zadávacího či výběrového řízení, neboť každý jednotlivý nákup hodnotou odpovídal bagatelní zakázce dle PpŽP. Zadavatel měl v rozpočtu projektu naplánovaný nákup kancelářských potřeb v letech 2019-2021 ve výši 3 000 000 Kč bez DPH.

Následně zadavatel svůj postup zdůvodnil tak, že tato plnění společně nezahrnul do předpokládané hodnoty, neboť nevěděl s jistotou, jaký bude přesný rozsah dodávek a kancelářské potřeby tak pořizoval podle svých aktuálních potřeb. Uvedený postup zadavatele je v rozporu se ZZVZ, protože se jedná funkční celek a jednotlivé zakázky byly zadávány v časové souvislosti. Zadavatel se tak dopustil nepřipustného dělení veřejné zakázky.

Příklad správného postupu

Zadavatel při stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky na kancelářské potřeby neměl přesnou představu, kdy a jaké množství bude v průběhu roku potřebovat, ale s ohledem na charakter projektu a znalosti svých potřeb si byl vědom toho, že tyto nákupy mohou přesáhnout hranici pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a provedl proto zadávací řízení postupem platným pro podlimitní veřejnou zakázku, na jehož základě uzavřel rámcovou dohodu s více dodavateli. V průběhu roku pak následně vyzýval účastníky rámcové dohody k předložení nabídek na dodávku kancelářských potřeb, jejichž množství v souladu s podmínkami uvedenými v rámcové dohodě přesně vymežil ve výzvě k podání nabídek.

2.2 Uveřejnění předpokládané hodnoty veřejné zakázky a limitace nabídkové ceny

Předpokládanou hodnotu veřejné zakázky není zadavatel povinen uveřejňovat. Na druhou stranu právě tento údaj může pro potenciální účastníky zadávacího řízení představovat jeden ze základních parametrů při vyhledávání pro ně zajímavých veřejných zakázek jako potenciálních obchodních příležitostí. Je tak na zadavateli, aby zvážil veškerá pro a proti, které uveřejnění či neuveřejnění předpokládané hodnoty přináší. Zadavatel často uveřejní předpokládanou hodnotu s ohledem na objem dostupných finančních prostředků souvisejících s pořízováním konkrétního plnění a zároveň stanoví podmínku nejvyšší možné nabídkové ceny. V takovém případě je nutné, aby zadavatel zcela jasně specifikoval příslušná omezení i případné důsledky podání nabídky s vyšší cenou.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel uvedl v zadávací dokumentaci, k požadavkům na způsob zpracování nabídkové ceny, že výše předpokládané hodnoty veřejné zakázky je limitní hodnotou odpovídající maximální výši prostředků, kterou má zadavatel na veřejnou zakázku k dispozici, a že pokud i ekonomicky nejvýhodnější nabídka překročí předpokládanou hodnotu veřejné zakázky, může to být důvodem pro zrušení zadávacího řízení. Z uvedené formulace není zcela zřejmé, co měl zadavatel na mysli označením „limitní hodnota“, ani zda účastník zadávacího řízení, který podá nabídku s cenou vyšší než takovou „limitní hodnotou“, bude vyloučen z účasti v zadávacím řízení. Zadávací podmínky tak neumožňovaly jednoznačný výklad, resp. nebyly stanoveny v podrobnostech nezbytných pro účast dodavatele v zadávacím řízení a mohly v konečném důsledku vést k odrazení potenciálních účastníků zadávacího řízení. Následně byly v daném zadávacím řízení podány pouze nabídky s cenou vyšší, než byla předpokládaná hodnota veřejné zakázky, přičemž hodnotící komise došla k závěru, že si zadavatel citovaným ustanovením zadávací dokumentace vyhradil pouze možnost z daného důvodu vyloučit z účasti v zadávacím řízení účastníky zadávacího řízení a že lze s ohledem na aktuální stav dostupných finančních prostředků takové nabídky akceptovat. Dotčené zadávací podmínky tedy umožnily hodnotící komisi takřka libovolný výklad při posuzování splnění podmínek účasti v zadávacím řízení. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 36 odst. 3 ZZVZ

a porušil zásady transparentnosti a zákazu diskriminace, kterými byl vázán podle § 6 odst. 1 a 2 ZZVZ.

Příklad správného postupu

Zadavatel uvedl v zadávací dokumentaci, že předpokládaná hodnota veřejné zakázky zároveň představuje maximální možnou nabídkovou cenu, kterou může účastník zadávacího řízení nabídnout, a že nesplnění této zadávací podmínky je důvodem pro vyloučení účastníka zadávacího řízení z účasti v zadávacím řízení.

3 Vymezení předmětu veřejné zakázky

3.1 Zákaz diskriminace

Předmět veřejné zakázky zadavatel vymezuje zejména prostřednictvím technických podmínek, tedy požadavků na vlastnosti předmětu veřejné zakázky. Zadavatel nesmí stanovit technické podmínky tak, aby byl bezdůvodně zvýhodněn nebo naopak znevýhodněn určitý dodavatel, výrobek apod. Přestože zadavatel samozřejmě při vymezení předmětu veřejné zakázky zohledňuje reálné podmínky relevantního trhu, není oprávněn bezdůvodně upřednostňovat určitá řešení jiných vhodných řešení odpovídajících jeho skutečným potřebám. Pokud při vymezení předmětu veřejné zakázky zadavatel přistoupí k výslovnému uvedení požadavku či odkazu na určitý výrobek, službu apod., musí být pro takový postup splněny podmínky uvedené v ZZVZ, resp. PpŽP. Samotné umožnění jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení pro plnění veřejné zakázky, nezbavuje zadavatele odpovědnosti za soulad zadávacích podmínek s příslušnými ustanovení ZZVZ, resp. PpŽP. Stejně tak zadavatel nesmí slučovat vzájemně nesouvisející předmět plnění veřejné zakázky, resp. obecně stanovovat zadávací podmínky tak, aby určitým dodavatelům bezdůvodně přímo nebo nepřímo zaručovaly konkurenční výhodu nebo vytvářely bezdůvodné překážky hospodářské soutěže.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel, aniž by to bylo odůvodněno předmětem veřejné zakázky, uvedl v technických podmínkách veřejné zakázky na dodávky výpočetní techniky odkazy na určité výrobky a ochranné známky (mj. obchodní značky konkrétního výrobce procesorů, grafických karet apod.). Zadavatel k těmto odkazům uvedl, že se jedná o příklady, resp. „referenční výrobky odpovídající požadovanému standardu“ a zároveň výslovně umožnil pro plnění veřejné zakázky použití jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení. Pro takový postup však nebyla splněna podmínka nemožnosti dostatečně přesného a srozumitelného popisu předmětu veřejné zakázky prostřednictvím obecných parametrů, čímž došlo k bezdůvodnému zvýhodnění určitých výrobků. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 36 odst. 1 ZZVZ a § 89 odst. 5 a 6 ZZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 2 ZZVZ.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel, aniž by to bylo odůvodněno předmětem veřejné zakázky, uvedl v technických podmínkách veřejné zakázky na dodávky nábytku požadavky na parametry poptávaného zboží, které byly stanoveny zcela shodně s technickou specifikací existujícího výrobku podle prospektu výrobce a obsahovaly také „ilustrační fotografie“ zobrazující existující výrobek (jehož vzhled byl chráněn průmyslovým vzorem). Přestože zadavatel neuvedl zcela konkrétní označení výrobku (např. název výrobce, typové označení výrobku apod.) a přestože výslovně umožnil pro plnění veřejné zakázky použití jiných, kvalitativně a technicky obdobných řešení, s ohledem na technické podmínky nebylo fakticky použití žádného jiného řešení možné. Tím došlo bezdůvodnému zvýhodnění určitého výrobku a vyloučení ostatních vhodných výrobků, které by odpovídaly skutečným potřebám zadavatele. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 36 odst. 1 ZZVZ a 89 odst. 5 a 6 ZZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 2 ZZVZ.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel v rámci jedné veřejné zakázky pořizoval komplexní dodávku vybavení laboratoře. Součástí předmětu dané veřejné zakázky byl laboratorní nábytek, laboratorní přístroje a měřicí technika, běžná výpočetní technika, laboratorní sklo a spotřební laboratorní materiál, přičemž ani jednu z uvedených částí předmětu plnění nebylo s ohledem na jejich rozsah možné považovat za marginální věci zbývajícím. Zadavatel tedy do předmětu jedné veřejné zakázky sloučil několik vzájemně nesouvisejících komodit, které mají standardně odlišný okruh dodavatelů a jejichž sloučení do jediné veřejné zakázky není objektivně důvodné (např. z hlediska neexistence nutnosti vzájemné kompatibility, kterou nelze zajistit stanovením odpovídajících technických podmínek, či neexistence tzv. funkčního celku jako je tomu např. u zhotovení stavby apod.). Přestože lze do jisté míry chápat snahu zadavatele pořídit vybavení laboratoře jako celek (tzv. „na klíč“), s ohledem na specifickou povahu vynakládání veřejných prostředků nemohou být určité zájmy zadavatele (např. snaha o zjednodušení procesu pořízení veškerého zboží) upřednostňovány před základními zásadami zadávání veřejných zakázek. Možné pochybení zadavatele pak nemůže zhojit ani skutečnost, že na trhu existují někteří dodavatelé, kteří jsou schopni splnit danou veřejnou zakázku (ať už vlastními silami nebo prostřednictvím poddodavatelů), když zároveň prokazatelně existují také dodavatelé, kteří se zabývají pouze určitou částí jejího předmětu. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 36 odst. 1 ZZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 2 ZZVZ.

3.2 CPV kódy

Při vymezení předmětu veřejné zakázky zadávané v zadávacím řízení, které je zahajováno odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení k uveřejnění ve VVZ, případně TED, je zadavatel povinen použít klasifikaci podle slovníku jednotného klasifikačního systému pro veřejné zakázky prostřednictvím

tzv. CPV kódu.¹ Tuto povinnost považují zadavatelé často za nadbytečnou administrativní zátěž. Avšak s ohledem na skutečnost, že účelem CPV kódů je především kategorizace a usnadnění vyhledávání veřejných zakázek v příslušných informačních systémech, přičemž zejména z hlediska zahraničních dodavatelů se jedná o základní identifikační znak veřejné zakázky, nesprávné použití CPV kódu může vést až k nedodržení základních zásad zadávání zakázek a k ovlivnění výběru dodavatele.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel při zadávání veřejné zakázky vyhledal v CPV položku, která dle jeho názoru svým označením odpovídala předmětu veřejné zakázky, aniž by si ověřil zařazení této položky do struktury CPV. Následně při specifikaci předmětu veřejné zakázky v zadávacích podmínkách použil pouze jeden CPV kód, který však s ohledem na své zařazení do struktury CPV nijak nesouvisel s předmětem veřejné zakázky a ani se nijak netýkal okruhu činností provozovaných potenciálními účastníky zadávacího řízení. Zadavatel tak porušil zásadu zákazu transparentnosti, kterou byl vázán podle § 6 odst. 2 ZZVZ.

3.3 Požadavek na plnění významných činností vybraným dodavatelem

V případě veřejné zakázky na služby nebo stavební práce nebo v případě veřejné zakázky na dodávky zahrnující umístění nebo montáž, může zadavatel v zadávací dokumentaci požadovat, aby jím určené významné činnosti při plnění veřejné zakázky byly plněny přímo vybraným dodavatelem, tedy nikoliv prostřednictvím poddodavatele. Pokud však zadavatel této možnosti využije, je povinen učinit tak s ohledem na předmět veřejné zakázky a své skutečné potřeby. Zadavatel nesmí takové oprávnění používat jako nedůvodný prostředek omezování okruhu potenciálních účastníků zadávacího řízení.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel si v zadávací dokumentaci veřejné zakázky, jejímž předmětem bylo pořízení běžné výpočetní techniky a která zahrnovala i umístění a instalaci této výpočetní techniky, vyhradil, že část předmětu veřejné zakázky spočívající v zajištění záručního servisu pořízeného zboží musí být plněna přímo vybraným dodavatelem. Takový požadavek však nebyl odůvodněn skutečnými potřebami zadavatele. S ohledem na stanovené záruční podmínky (záruční doba 5 let, servisní zásah nejpozději následující pracovní den po nahlášení závady) a běžnou praxi daného tržního odvětví, kdy je servis zboží zajišťován přímo výrobcem nebo autorizovaným servisem, zadavatel zcela bezdůvodně vyloučil z možné soutěže potenciální účastníky zadávacího řízení, kteří nejsou bez využití služeb poddodavatele schopni zajistit stanovené záruční podmínky. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 36 odst. 1 ZZVZ ve spojení s § 105 odst. 2 ZZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 2 ZZVZ.

¹ Pro snadnější vyhledávání správného CPV kódu včetně jeho zařazení do odpovídající kategorie lze použít příslušný nástroj dostupný v Informačním systému veřejných zakázek na adrese <http://www.isvz.cz/ISVZ/Ciselniky/Strom.aspx?typ=1>.

4 Obchodní podmínky veřejné zakázky

4.1 Přiměřenost obchodních podmínek

Při vymezení obchodních podmínek veřejné zakázky musí zadavatelé především dbát na to, aby jejich prostřednictvím dosáhl řádného a včasného plnění veřejné zakázky a zároveň minimalizoval rizika s plněním veřejné zakázky splněná. Z povahy věci je zřejmé, že bývají práva a povinnosti vyplývající z uzavřené smlouvy na veřejnou zakázku často vychýleny ve prospěch zadavatele, který má hlavní slovo při tvorbě obchodních podmínek. Zadavatel však nesmí tohoto postavení zneužít a stanovovat obchodní podmínky, které by mohly vést k diskriminaci či k odrazení potenciálních účastníků zadávacího řízení. Zadavatel se musí vyvarovat především stanovení nepřiměřených obchodních podmínek utvrzujících či zajišťujících povinnosti dodavatele, nevhodných podmínek plnění, bezdůvodných požadavků na osobu dodavatele (byť nejsou předmětem stanovených kvalifikačních předpokladů), lokálních omezení apod. Mezi nevhodné obchodní podmínky, které mohou za určitých okolností negativně ovlivnit okruh potenciálních účastníků zadávacího řízení a výběr dodavatele, patří např. nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty, požadavek na zřízení bankovní záruky nebo pojištění v nepřiměřené výši či době trvání, bezdůvodný požadavek na servisní organizaci dodavatele se sídlem na území České republiky, nejzazší termín plnění veřejné zakázky stanovený pevným datem, aniž by byl v zadávacích podmínkách specifikován způsob jeho posunu v případě možných průtahů zadávacího řízení apod.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel stanovil v obchodních podmínkách, že dodavatel je povinen zajistit pro záruční opravy servisní středisko se sídlem na území ČR v dojezdové vzdálenosti 50 km od sídla zadavatele. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 36 odst. 1 ZZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 2 ZZVZ.

Příklad správného postupu

Zadavatel stanovil v obchodních podmínkách veřejné zakázky požadavky na časovou a jazykovou dostupnost servisní linky pro nahlášení vady dodavateli, přiměřenou maximální dobu servisního zásahu a maximální dobu pro odstranění vady od jejího nahlášení.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel stanovil v obchodních podmínkách veřejné zakázky nejzazší termín plnění pevným datem. S ohledem na následné změny zadávací dokumentace byl zadavatel nucen několikrát prodloužit lhůtu pro podání nabídek. Nejzazší termín plnění však neposunul a potenciální účastníci zadávacího řízení se tak mohli dostat do nejistoty, zda budou schopni splnit veřejnou zakázku řádně a včas, aniž by jim hrozili stanovené smluvní pokuty za prodlení s plněním, což mohlo ovlivnit jejich rozhodnutí podat nabídku. Po uzavření smlouvy na veřejnou zakázku s vybraným dodavatelem se stanovená doba plnění ukázala být objektivně nesplnitelnou a zadavatel přistoupil k posunutí nejzazšího termínu plnění prostřednictvím dodatku ke smlouvě, čímž umožnil podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku.

Zadavatel tak v důsledku nevhodně stanoveného termínu plnění veřejné zakázky nedodržel postup stanovený v § 222 odst. 1 a odst. 3 písm. a) a b) ZZVZ.

Příklad správného postupu

Zadavatel stanovil v obchodních podmínkách veřejné zakázky nejzazší termín plnění přesným počtem týdnů ode dne nabytí účinnosti smlouvy na veřejnou zakázku. Zároveň v zadávací dokumentaci uvedl předpokládané datum uzavření smlouvy na veřejnou zakázku s výhradou, že se jedná o pouhý předpoklad, přičemž skutečné datum se může lišit v závislosti na průběhu zadávacího řízení.

4.2 Forma obchodních podmínek

ZZVZ či PpŽP nezakládají povinnou formu obchodních podmínek veřejné zakázky. Zadavateli lze však doporučit, aby upravil komplexní obchodní podmínky veřejné zakázky formou znění závazného návrhu smlouvy na veřejnou zakázku přiloženého k zadávací dokumentaci. Takový postup může podstatným způsobem omezit rizika podání nabídky nespĺňující zadávací podmínky a zcela vyloučit riziko předložení návrhu smlouvy na veřejnou zakázku obsahujícího ustanovení, která sice nejsou ve zřejmém rozporu se zadávacími podmínkami, ale zadavatel po jejich posouzení dospěje k závěru, že je není ochoten akceptovat, čímž je postaven do obtížné situace. Zadavatel zároveň může snížit administrativní náročnost zpracování nabídky tím, že nebude požadovat, aby byl její součástí podepsaný návrh smlouvy na veřejnou zakázku.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel vymezil v zadávací dokumentaci pouze stručné obchodní podmínky a vypracování návrhu smlouvy na veřejnou zakázku ponechal na účastnících zadávacího řízení. Vybraný dodavatel přitom předložil návrh smlouvy, který nebyl zcela v souladu se zadávací dokumentací (např. nad rámec zadavatelem stanovených obchodních podmínek byla vymezena maximální výše smluvní pokuty za prodlení s plněním veřejné zakázky). Zadavatel se přesto rozhodl, že nabídnuté obchodní podmínky akceptuje a s vybraným dodavatelem uzavřel smlouvu na veřejnou zakázku. Zadavatel tak nedodržel § 51 odst. 3 ZZVZ.

Příklad správného postupu

Zadavatel vymezil obchodní podmínky prostřednictvím znění závazného návrhu smlouvy, který byl přílohou zadávací dokumentace. Zadavatel zároveň v zadávací dokumentaci stanovil, že součástí nabídky nemusí být návrh smlouvy na veřejnou zakázku a že smlouva na veřejnou zakázku bude uzavřena právě ve znění závazného návrhu smlouvy.

5 Podmínky kvalifikace a posouzení jejich splnění

5.1 Zákaz nezákonných kritérií kvalifikace

Výčet kritérií základní a profesní způsobilosti i ekonomické a technické kvalifikace stanovený v ZZVZ taxativní. Zadavatel tak není oprávněn při zadávání veřejné zakázky v zadávacím řízení požadovat po dodavateli prokázání splnění zákonem výslovně neupravených kritérií kvalifikace,² byť může za podmínek stanovených v ZZVZ do určité míry ovlivnit rozsah požadované kvalifikace i způsob prokázání jejího splnění, zejména v případě kritérií technické kvalifikace. Zadavatel nesmí v zadávací dokumentaci stanovit ani žádné jiné požadavky, které se nijak nevztahují k plnění veřejné zakázky, ale pouze k osobě účastníka zadávacího řízení a které by představovaly zastřené kritérium kvalifikace nad rámec ZZVZ.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel zadával veřejnou zakázku v otevřeném řízení. V části zadávací dokumentace označené „Další požadavky zadavatele“ uvedl, že je účastník zadávacího řízení povinen ve své nabídce předložit doklad o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou třetí osobě. Tento požadavek se tedy vázal k osobě účastníka zadávacího řízení a jednalo se tak o nezákonný kvalifikační předpoklad, bez ohledu na to, že ho zadavatel označil jiným způsobem. Požadavek na pojištění si mohl zadavatel stanovit pouze ve vztahu k vybranému dodavateli, např. v rámci obchodních podmínek nebo dalších podmínek pro uzavření smlouvy na veřejnou zakázku. Skutečnost, zda jsou účastníci zadávacího řízení v požadovaném rozsahu pojištění ještě před uzavřením smlouvy na veřejnou zakázku, nijak nesouvisí s předmětem veřejné zakázky či skutečnými potřebami zadavatele. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 36 odst. 1 ZZVZ porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 2 ZZVZ

5.2 Přiměřenost podmínek kvalifikace

Zadavatel je povinen stanovit podmínky ekonomické nebo technické kvalifikace přiměřeně vzhledem ke složitosti a rozsahu předmětu veřejné zakázky. Zadavatel tak musí při vymezení požadované kvalifikace opravdu pečlivě zvážit, zda jsou veškeré stanovené kvalifikační předpoklady skutečně nezbytné pro zajištění řádného a včasného plnění veřejné zakázky prostřednictvím dostatečně kvalifikovaného dodavatele a zda naopak nevedou k bezdůvodnému omezení těch dodavatelů, kteří by jinak byli objektivně schopni danou veřejnou zakázku splnit, přestože nedisponují kvalifikací požadovanou zadavatelem.

Příklad nesprávného postupu

K prokázání technické kvalifikace pro plnění veřejné zakázky na služby, jejímž předmětem byla administrace zadávacích řízení, požadoval zadavatel předložení seznamu významných služeb

² Výjimku z tohoto pravidla obsahuje zákonná úprava podmínek kvalifikace ve zjednodušeném podlimitním řízení či řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu, ve kterých je zadavatel při stanovení kritérií kvalifikace v podstatě limitován jen základními zásadami podle § 6 ZZVZ a obecnou úpravou zadávacích podmínek v § 36 ZZVZ.

poskytnutých dodavatelem v posledních 3 letech před zahájením zadávacího řízení. Účastník zadávacího řízení byl povinen mj. prokázat, že v daném časovém období poskytl služby spočívající v administraci určitého počtu úspěšně ukončených zadávacích řízení nadlimitních veřejných zakázek financovaných z ESIF. Přestože má zadávání veřejných zakázek financovaných z uvedených zdrojů svá jistá specifika, samotný proces není natolik nestandardní, aby byla požadovaná zkušenost nezbytná k plnění poptávaných služeb. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 36 odst. 1 ZZVZ ve spojení s § 73 odst. 6 ZZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 2 ZZVZ.

5.3 Způsob prokazování splnění kvalifikace

Zadavatel nesmí nad rámec ZZVZ rozšiřovat ani rozsah požadovaných dokladů o kvalifikaci. Není tak možné např. požadovat k prokázání referencí jiné než v ZZVZ výslovně uvedené doklady.

Příklad nesprávného postupu

Nadlimitní veřejná zakázka na dodávky byla zadávána v otevřeném řízení a zadavatel požadoval k prokázání splnění technické kvalifikace, aby součástí seznamu významných dodávek byly také osvědčení o realizaci těchto významných dodávek. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 36 odst. 1 ZZVZ ve spojení s § 79 odst. 2 písm. b) ZZVZ a porušil zásadu zákazu diskriminace, kterou byl vázán podle § 6 odst. 2 ZZVZ.

5.4 Správnost vymezení podmínek kvalifikace a souvisejících údajů

Veškeré požadavky zadavatele na prokázání splnění kvalifikace, s nimi spojená doporučení apod. musí být v plném souladu se ZZVZ. Pokud např. zadavatel přiloží k zadávací dokumentaci vzor čestného prohlášení o splnění určité části kvalifikace, tento dokument musí splňovat veškeré potřebné náležitosti, aby nemohlo dojít k situaci, kdy dodavatel použije zadavatelem vyhotovený vzor čestného prohlášení, ale z důvodu jeho obsahové nesprávnosti, neprokáže splnění kvalifikace v souladu se ZZVZ.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel uvedl v zadávací dokumentaci požadavky na prokázání splnění kvalifikace zcela v souladu se ZZVZ, avšak zároveň doporučil dodavatelům použít k prokázání splnění základní způsobilosti vzor čestného prohlášení přiloženého k zadávací dokumentaci. V daném dokumentu však nebyly uvedeny údaje týkající kritéria základní způsobilosti podle § 74 odst. 1 písm. b) ZZVZ ve vztahu ke spotřební dani. Vybraný dodavatel, veden snahou splnit veškeré požadavky zadavatele, použil poskytnutý vzor, aniž by si všiml výše uvedeného nedostatku. Ten nebyl odhalen ani při posouzení podmínek účasti vybraného dodavatele, se kterým zadavatel následně uzavřel smlouvu na veřejnou zakázku. Zadavatel tak v důsledku administrativního pochybení nedodržel postup stanovený v § 48 odst. 2 písm. a) ZZVZ ve spojení s § 48 odst. 8 ZZVZ a § 122 odst. 7 ZZVZ.

5.5 Kvalifikace u veřejných zakázek malého rozsahu spolufinancovaných z OP VVV

Při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu postupem podle oddílu 12.3 PpŽP není zadavatel povinen stanovit požadavky na prokázání kvalifikace. Pokud se však zadavatel rozhodne kvalifikaci v určitém rozsahu stanovit, musí tak učinit podle § 53 odst. 4 ZZVZ, tedy obdobně jako je tomu ve zjednodušeném podlimitním řízení. Zároveň by měl zadavatel vzít v úvahu i další zadávací podmínky, aby nedocházelo, např. s ohledem na rozsah veřejné zakázky a délku lhůty pro podání nabídek, k neúměrnému administrativnímu zatížení účastníků výběrového řízení.

5.6 Posouzení splnění podmínek kvalifikace

Zadavatel musí dbát na to, aby posouzení podmínek splnění kvalifikace, stejně jako ostatních podmínek účasti v zadávacím řízení, odpovídalo požadavkům stanoveným v zadávací dokumentaci v souladu se ZZVZ. Zadavatel nemůže při posouzení splnění podmínek kvalifikace postupovat tak, aby např. pod dojmem dokladů předložených v nabídkách účastníků zadávacího řízení zvolil výklad stanovených požadavků, který by fakticky vedl k jejich zmírnění nebo naopak zpřísnění.

Příklad nesprávného postupu

Vybraný dodavatel, kterým byl zahraniční účastník zadávacího řízení, prokázal splnění podmínek základní způsobilosti v rozsahu podle § 74 odst. 1 písm. b) až d) ZZVZ pouze ve vztahu k zemi svého sídla, přestože tak měl učinit i ve vztahu k České republice. Zadavatel přesto dospěl k závěru, že daný účastník zadávacího řízení kvalifikaci v požadovaném rozsahu splnil a uzavřel s ním smlouvu na veřejnou zakázku. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 48 odst. 2 písm. a) ZZVZ ve spojení s § 48 odst. 8 ZZVZ a § 122 odst. 7 ZZVZ.

5.7 Objasnění kvalifikace

Pokud z údajů nebo dokladů předložených účastníkem zadávacího řízení není zřejmé, zda splňuje stanovené podmínky kvalifikace v plném rozsahu, může jej zadavatel postupem podle § 46 odst. 1 ZZVZ požádat o jejich objasnění nebo o doplnění dalších údajů či dokladů. Jedná se o právo zadavatele, nikoliv o jeho povinnost, aby nedocházelo ke zbytečným průtahům v zadávacím řízení za situace, kdy by byl uvedený postup s ohledem na další okolnosti neúčelný. Na druhou stranu lze zadavatelům doporučit, aby vždy pečlivě zvážili, zda by takový postup nemohlo pozitivně přispět k výsledku zadávacího řízení.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel při posouzení splnění podmínek kvalifikace shledal, že účastník zadávacího řízení ve své nabídce nepředložil čestné prohlášení o tom, že nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky ve vztahu ke spotřební dani podle § 75 odst. 1 písm. c) ZZVZ ve spojení s § 74 odst. 1 písm. b) ZZVZ. Tento účastník zadávacího řízení přitom splnil veškeré další podmínky účasti v zadávacím řízení a s ohledem na další okolnosti bylo možné objektivně předpokládat, že by jeho nabídka byla vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější a on vybrán k uzavření smlouvy na veřejnou zakázku. Zadavatel přesto dospěl k závěru, že tento účastník zadávacího

řízení neprokázal splnění podmínek kvalifikace v požadovaném rozsahu a bez dalšího jej vyloučil z účasti v zadávacím řízení. Přestože zadavatel postupoval formálně správně, s nejvyšší pravděpodobností se tak připravil o možnost výběru dodavatele se skutečně nejvýhodnější nabídkou, což mohlo vést k nedodržení principů 3E.

6 Pravidla pro hodnocení nabídek

Zadavatel v zadávací dokumentaci stanoví, že nabídky budou hodnoceny podle jejich ekonomické výhodnosti. Ekonomická výhodnost nabídek se hodnotí na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality včetně poměru nákladů životního cyklu a kvality. Zadavatel může ekonomickou výhodnost nabídek hodnotit také podle nejnižší nabídkové ceny nebo nejnižších nákladů životního cyklu. ZZVZ současně v § 114 odst. 3 uvádí výjimky, kdy zadavatel nesmí stanovit ekonomickou výhodnost pouze na základě nejnižší nabídkové ceny. Zadavatel dále musí v zadávací dokumentaci stanovit pravidla pro hodnocení nabídek, která zahrnují kritéria hodnocení, metodu vyhodnocení nabídek v jednotlivých kritériích a váhu nebo jiný matematický vztah mezi kritérii. Jestliže zadavatel není objektivně schopen stanovit váhu nebo jiný matematický vztah mezi jednotlivými kritérii hodnocení, uvede je v sestupném pořadí podle významu, který jim přisuzuje.

Při zdávání veřejné zakázky na základě nejnižší nabídkové ceny se rizika spojená s hodnocením nabídek samozřejmě podstatně snižují, zadavatelé by však měli vést v patrnosti, že v některých případech nemusí nejnižší nabídková cena zajistit skutečně nejvýhodnější řešení plnění veřejné zakázky. Rozhodne-li se však zadavatel pro hodnocení ekonomické výhodnosti nabídek podle kvality, je povinen stanovit kritéria hodnocení, která vyjadřují kvalitativní, environmentální nebo sociální hlediska spojená s předmětem veřejné zakázky. Zadavatel především musí popsat pravidla pro hodnocení nabídek natolik jasně a srozumitelně, aby bylo zcela zřejmé, jaká řešení zadavatel preferuje, jakým způsobem bude přidělovat body na základě jednotlivých kritérií hodnocení, stanovovat pořadí nabídek apod. Potenciální účastník zadávacího řízení by měl být na základě stanovených pravidel pro hodnocení nabídek schopen zpracovat nabídku, která bude vyhovovat stanoveným kritériím hodnocení v co možná nejvyšší možné míře. Nevhodná, nejasná a netransparentní hodnotící kritéria mohou odradit potenciální účastníky zadávacího řízení od podání nabídky nebo mohou vést k výběru dodavatele, jehož nabídka ve skutečnosti není ekonomicky nejvýhodnější.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel v rámci zvoleného základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky stanovil kritéria hodnocení „nabídková cena“ s váhou 50 %, „provozní náklady“ s váhou 30 %, „kvalita plnění“ s váhou 10 % a „délka záruční doby“ s váhou 10 %, aniž by blíže specifikoval jejich obsah a způsob hodnocení. Zadavatel předně nevhodně hodnotil náklady životního cyklu v rámci dvou samostatných kritérií „nabídková cena“ a „provozní náklady“, jejichž váhy přitom nijak nereflaktovaly skutečný poměr mezi výší pořizovacích a provozních nákladů. V případě kritéria „kvalita plnění“ pak nebylo vůbec zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem mají být podané nabídky hodnoceny. Konečně v případě kritéria „délka záruční doby“ zadavatel nestanovil maximální hodnotu odpovídající jeho skutečným

potřebám, čímž účastníkům zadávacího řízení umožnil nabídnout nereálné hodnoty přesahující skutečnou technickou i morální životnost pořizovaného výrobku a negativně ovlivnit výsledek hodnocení nabídek. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 36 odst. 3 ZZVZ, § 116 odst. 1 ZZVZ a § 117 ZZVZ a porušil zásadu transparentnost, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZZVZ.

7 Lhůta pro podání nabídek nebo žádostí pro účast

Zadavatel musí veškeré lhůty stanovit tak, aby byla zajištěna přiměřená doba pro vyžadované úkony dodavatelů. Lhůty pro podání nabídek, předběžných nabídek nebo žádostí o účast musí zadavatele stanovit alespoň v takové délce, jakou vyžaduje ZZVZ či PpŽP, a to v celých dnech. Při stanovení těchto lhůt musí zadavatel zohlednit též skutečnost, že počínají běžet dnem následujícím po dni, kdy byl učiněn rozhodný úkon, kterým je typicky např. zahájení zadávacího řízení.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel ve zjednodušeném podlimitním řízení na dodávky výpočetní techniky zahájeném v pondělí 2. března 2019 a stanovil lhůtu pro podání nabídek do úterý 17. března 2019, 9:00 hod. Délka lhůty tak činila pouze 10 pracovních dnů a 9 hodin oproti zákonným 11 pracovním dnům. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 54 odst. 1 ZZVZ.

8 Změna nebo doplnění zadávací dokumentace

Zadavatel je oprávněn změnit nebo doplnit zadávací dokumentaci za podmínek stanovených v ZZVZ, resp. PpŽP. Avšak pokud tak učiní, musí vždy zároveň zvážit, zda povaha změny nebo doplnění zadávací dokumentace nevyžaduje současně přiměřené prodloužení lhůty pro podání nabídek, předběžných nabídek nebo žádostí o účast. V případě takové změny nebo doplnění zadávací dokumentace, která může rozšířit okruh možných účastníků zadávacího řízení, prodlouží zadavatel lhůtu tak, aby od odeslání změny nebo doplnění zadávací dokumentace činila nejméně celou svou původní délku, tedy skutečně délku původní lhůty stanovené zadavatelem, ne pouze délku minimální lhůty dle ZZVZ, resp. PpŽP, která může být v některých případech kratší.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel v průběhu lhůty pro podání nabídek provedl změny zadávací dokumentace, když mj. v návaznosti žádost dodavatele zmínil podmínky technické kvalifikace takovým způsobem, že tím mohl rozšířit okruh možných účastníků zadávacího řízení. Zadavatel přitom nijak neprodloužil lhůtu pro podání nabídek, přestože ji měl prodloužit tak, aby od uveřejnění dané změny činila nejméně celou svou původní délku. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 99 odst. 2 ZZVZ.

9 Elektronická komunikace

Dnem 18. října 2018 nastala pro všechny zadavatele a dodavatele povinnost komunikovat v zadávacím řízení³ pouze v elektronické formě. Zasílání dokumentů v listinné podobě je (až na výjimky uvedené v § 211 odst. 3 ZZVZ) vyloučeno. Zadavatel tak především není oprávněn přijímat listinné nabídky, ale pouze nabídky doručené prostřednictvím elektronického nástroje.

9.1 Předkládání originálů elektronických dokumentů

Obecně platí, že má-li být elektronický dokument originálem, musí obsahovat kvalifikovaný elektronický podpis. Pakliže má dodavatel dokument v originále pouze v listinné podobě, je třeba, aby zajistil jeho autorizovanou konverzi, a to např. prostřednictvím poboček CzechPOINT. Na druhou stranu, dokumenty, které vznikly jako originály elektronicky, nemusejí mít uznávaný elektronický podpis. Jedná se např. o prohlášení jiné osoby vystavené elektronicky, kdy postačí prostý elektronický podpis (bez přívlastku). Takový podpis je sice možné lehce zfalšovat, totéž ale platí i pro analogový podpis.

10 Výběr dodavatele

Zadavatel vybere k uzavření smlouvy na veřejnou zakázku účastníky zadávacího řízení, jehož nabídka byla vyhodnocena jako ekonomicky nejvýhodnější podle hodnocení nabídek, případně jej může vybrat i bez provedení hodnocení nabídek, pokud se jednalo o jediného účastníka zadávacího řízení. V návaznosti na výběr dodavatele nesmí zadavatel opomenout související administrativní povinnosti zahrnující v případě zadávacího řízení zejména výzvu vybranému dodavateli k předložení originálů dokladů o jeho kvalifikaci a dalších údajů nebo dokladů stanovených v ZZVZ, zjištění údajů o skutečném majiteli vybraného dodavatele a odeslání oznámení o výběru dodavatele splňujícím zákonné náležitosti.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel před uzavřením smlouvy na veřejnou zakázku nevyzval vybraného dodavatele k předložení originálů nebo ověřených kopií dokladů o jeho kvalifikaci, přestože je neměl k dispozici, ani nezjistil údaje o jeho skutečném majiteli. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 122 odst. 3 písm. a) ZZVZ a 122 odst. 4 ZZVZ, přičemž neměl postaveno najisto, zda neexistují důvody k vyloučení vybraného dodavatele podle § 122 odst. 7 ZZVZ nebo § 124 odst. 3 ZZVZ.

³ Povinnost elektronické komunikace se vztahuje na komunikaci mezi zadavatelem a dodavatelem pouze v průběhu zadávacího řízení. Povinnost elektronické komunikace se tedy nevztahuje na komunikaci s jinými subjekty (například komunikace mezi zadavatelem a administrátorem, interní komunikace u zadavatele) a na komunikaci před zahájením (průzkum trhu, předběžné tržní konzultace) a po ukončení zadávacího řízení (podpis smlouvy, plnění smlouvy). Není vyloučena ani ústní komunikace v případech, kdy ji ZZVZ připouští (jednání v jednacích řízeních).

11 Střet zájmů

Zadavatel vyloučí ze zadávacího řízení dodavatele nebo poddodavatele prostřednictvím kterého dodavatel prokazuje kvalifikaci, pokud veřejný funkcionář nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25% účasti společníka v obchodní společnosti. Zadavatel zároveň nesmí takovému dodavateli zadat veřejnou zakázku malého rozsahu (srov. § 4b zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů).

Zadavatel zároveň v zadávacím řízení postupuje tak, aby **nedocházelo ke střetu zájmů** dle § 44 ZZVZ. Dle § 44 ZZVZ je střetem zájmů situace, kdy zájmy osob, které se podílejí na průběhu zadávacího řízení, nebo mají nebo by mohly mít vliv na výsledek zadávacího řízení, ohrožují jejich nestrannost nebo nezávislost v souvislosti se zadávacím řízením. Zájmem těchto osob se rozumí zájem získat osobní výhodu nebo snížit majetkový nebo jiný prospěch zadavatele.

Účelem úpravy střetu zájmů v zákoně č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů je ochrana řádného výkonu významných veřejných funkcí (a zamezení tomu, aby veřejný funkcionář konal ve svůj osobní prospěch) a míří na veřejného funkcionáře, kdy zjednodušeně řečeno zakázka nesmí být přidělena veřejnému funkcionáři resp. „jeho“ obchodní společnosti – a to bez dalšího. V případě úpravy střetu zájmů v ZZVZ míří střet zájmů na samotné zadávací řízení, a to primárně na osoby, které připravují zadávací řízení či které rozhodují v jeho průběhu.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel v průběhu zadávacího řízení zjistí, že se na přípravě zadávacích podmínek – technické specifikaci předmětu plnění podílela osoba, jež je v blízkém příbuzenském vztahu s jednatelem obchodní společnosti, jež se má stát vybraným dodavatelem. Zadavatel vyhodnotil toto propojení osob jako bezvýznamné a rozhodl se s vybraným dodavatelem podepsat smlouvu. Zadavatel nedodržel § 44 odst. 1 ZZVZ, jelikož nepřijal žádné opatření k nápravě a odstranění střetu zájmů.

Příklad správného postupu

Zadavatel v průběhu zadávacího řízení zjistí, že se na přípravě zadávacích podmínek – technické specifikaci předmětu plnění podílela osoba, jež je v blízkém příbuzenském vztahu s jednatelem obchodní společnosti, jež se má stát vybraným dodavatelem. Vzhledem k tomu, že se jedná o situaci, kterou nelze zhojit např. vyloučením člena hodnotící komise, zadavatel přistoupil k vyloučení tohoto účastníka zadávacího řízení dle § 48 odst. 5 písm. b) ZZVZ. Zadavatel v této situaci mohl taktéž přistoupit ke zrušení zadávacího řízení.

12 Uzavření smlouvy na veřejnou zakázku

Zadavatel je povinen uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku v souladu se zadávacími podmínkami a nabídkou vybraného dodavatele. Možné jsou pouze formální úpravy nijak nezasahující do podstaty smluvního vztahu, přičemž lze analogicky aplikovat dále uvedená hlediska podstatné změny závazku ze smlouvy podle § 222 odst. 3 ZZVZ.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel rozhodl o výběru dodavatele, který v návrhu smlouvy na veřejnou zakázku uvedl, že je záruční doba na předmět plnění 48 měsíců (zadavatel požadoval min. 24 měsíců) a že je výše smluvní pokuty za prodlení s dodáním předmětu plnění 0,5 % smluvní ceny za každý započatý den prodlení (zadavatel požadoval 0,2 %). Před uzavřením smlouvy na veřejnou zakázku vybraný dodavatele požadoval úpravu záruční doby na 24 měsíců a snížení uvedené smluvní pokuty na 0,2 % smluvní ceny s odůvodněním, že k výše uvedené změně obchodních podmínek v návrhu smlouvy na veřejnou zakázku oproti zadávacím podmínkám došlo v důsledku administrativního nedopatření. Zadavatel na toto zdůvodnění přistoupil a uzavřel smlouvu na veřejnou zakázku v pozměněném znění. Zadavatel tak nedodržel § 51 odst. 3 ZZVZ a § 124 odst. 4 ZZVZ.

13 Změna závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku

Není-li v ZZVZ stanoveno jinak, nesmí zadavatel umožnit podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku po dobu jeho trvání bez provedení nového zadávacího řízení. Podstatnou změnou závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku je taková změna smluvních podmínek, která by umožnila účast jiných dodavatelů nebo by mohla ovlivnit výběr dodavatele v původním zadávacím řízení, pokud by zadávací podmínky původního zadávacího řízení odpovídaly této změně, měnila ekonomickou rovnováhu závazku ze smlouvy ve prospěch vybraného dodavatele, nebo vedla k významnému rozšíření rozsahu plnění veřejné zakázky. Není přitom nijak rozhodné, zda takovou podstatnou změnu zadavatel umožní např. uzavřením dodatku ke smlouvě, nebo pouze svou nečinností. K takovýmto podstatným změnám nejčastěji dochází v důsledku nedodržování stanovené doby plnění ze strany dodavatelů a následným neuplatňováním odpovídajících smluvních sankcí ze strany zadavatele. Stejně tak, není-li v ZZVZ stanoveno jinak, nesmí zadavatel umožnit podstatnou změnu podmínek rámcové dohody po dobu jejího trvání bez provedení nového zadávacího řízení nebo podstatnou změnu podmínek uvedených v rámcové dohodě při zadávání veřejných zakázek na základě rámcové dohody. Zároveň však nelze odhlédnout od toho, že ZZVZ obsahuje celou řadu podmínek, při jejichž splnění se změna závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku nepovažuje za podstatnou, a to v § 222 odst. 2, 4 až 10 ZZVZ.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel zadal veřejnou zakázku, jejímž předmětem bylo zajištění administrace zadávání veřejných zakázek, a to jednoho soutěžního dialogu, šesti otevřených řízení na nadlimitní veřejné zakázky a tří výběrových řízení na veřejné zakázky malého rozsahu. Smluvní cena byla

stanovena za celý předmět plnění (nejednalo se o rámcovou dohodu, ve smlouvě nebyl ani uveden žádný položkový rozpočet). Po uzavření smlouvy zadavatel přehodnotil svou zadávací strategii a uzavřel s dodavatelem dodatek ke smlouvě na veřejnou zakázku, kterým byl její předmět pozměněn na administraci pěti otevřených řízení na nadlimitní veřejnou zakázku a čtyř výběrových řízení na veřejné zakázky malého rozsahu. Předmět plnění smlouvy byl tedy podstatně upraven, resp. zúžen, a to bez jakéhokoliv dopadu na původně sjednanou cenu plnění. Navíc z této úpravy předmětu plnění dále vyplynulo, že jeden z požadavků na prokázání splnění kvalifikace, konkrétně požadavek na předložení reference spočívající v administraci soutěžního dialogu nebyl stanoven přiměřeně vzhledem ke složitosti a rozsahu předmětu veřejné zakázky. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 222 odst. 3 písm. a) a b) ZZVZ a porušil zásadu transparentnosti podle § 6 odst. 1 ZZVZ.

Příklad nesprávného postupu:

Na základě zadávacího řízení, ve kterém byla základním hodnotícím kritériem nejnižší nabídková cena za vzorový „nákupní koš“ blíže specifikovaných položek jako předmětu rámcové dohody, uzavřel zadavatel rámcovou dohodu na dodávky kancelářských potřeb s jedním účastníkem. V příloze rámcové dohody byl uveden položkový ceník. Následně při zadávání jednotlivých veřejných zakázek zadavatel umožnil dodavateli, aby mu pořizované zboží nabídl za vyšší ceny, než byly stanoveny v příslušné příloze rámcové dohody. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 131 odst. 5 ZZVZ ve spojení s § 222 odst. 3 písm. b) ZZVZ.

14 Povinnost uveřejnění a archivace

14.1 Povinnost uveřejnění při zahájení a v průběhu zadávacího řízení

Uveřejňování informací o veřejné zakázce dle požadavků ZZVZ či PpŽP je nezbytné pro zajištění odpovídající míry transparentnosti celého procesu zadávání i dalších navazujících úkonů. Ze zřejmých důvodů je zcela stěžejní dodržet povinnost uveřejnění zejména při zahájení zadávacího procesu. Zadavatel je dále povinen zajistit vzájemný soulad veškerých informací o veřejné zakázce uveřejněných na různých místech (typicky ve VVZ, v TED a na profilu zadavatele). Pokud pak zadavatel např. v průběhu zadávacího řízení provede změnu zadávací dokumentace, která se týká i údajů uveřejněných ve VVZ či v TED, musí vedle uveřejnění takové změny na profilu zadavatele provést též úpravu formulářů uveřejněných ve VVZ či v TED.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel odeslal k uveřejnění ve VVZ a TED oznámení o zahájení zadávacího řízení (formulář „oznámení o zakázce“), ve kterém bylo mj. uvedeno, že lhůta pro podání nabídek končí 31. 3. 2019 a dále že k prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů podle § 79 odst. 2 písm. b) ZZVZ požaduje předložení seznamu významných dodávek, ze kterého bude vyplývat, že dodavatel realizoval v posledních 3 letech před zahájením zadávacího řízení min. 3 dodávky odpovídající stanovené specifikaci v hodnotě 2 mil. Kč bez DPH za každou takovou dodávku. V textové části zadávací dokumentace, kterou zadavatel uveřejnil na profilu zadavatele, bylo

však mj. uvedeno, že lhůta pro podání nabídek končí až 15. 4. 2019 a dále že k prokázání splnění výše uvedených technických kvalifikačních předpokladů požaduje předložení dokladů, ze kterých bude vyplývat, že dodavatel realizoval v posledních 3 letech před zahájením zadávacího řízení pouze min. 1 dodávku v hodnotě 2 mil. Kč bez DPH za každou takovou dodávku. Podmínky v textové části zadávací dokumentace pak zadavatele uplatňoval i v průběhu zadávacího řízení. V daném případě byly tedy požadavky uvedené v oznámení o zahájení zadávacího řízení znatelně „přísnější“ než související požadavky uvedené v textové části zadávací dokumentaci, resp. skutečné požadavky zadavatele. Přitom potenciální účastník zadávacího řízení se o záměru zadavatele zadat veřejnou zakázku a podmínkách své účasti může dozvědět primárně právě z oznámení o zahájení zadávacího řízení, přičemž po něm nelze požadovat, aby se domníval, že textová část zadávací dokumentace uveřejněná na profilu zadavatele bude obsahovat jiné, mírnější požadavky než ty, které jsou uvedeny v oznámení o zahájení zadávacího řízení. Uvedeným rozparem tak mohlo dojít k odrazení potenciálních účastníků zadávacího řízení. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 212 odst. 8 ZZVZ a porušil zásady transparentnosti a zákazu diskriminace, kterými byl vázán podle § 6 odst. 1 a 2 ZZVZ.

Příklad nesprávného postupu

Zadavatel prostřednictvím změny zadávací dokumentace, kterou uveřejnil na profilu zadavatele, prodloužil lhůtu pro podání nabídek. Neodeslal však zároveň opravný formulář k uveřejnění ve VVZ a v TED, ve kterých i nadále zůstala uvedena původní, již neaktuální lhůta pro podání nabídek. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 212 odst. 8 ZZVZ a porušil zásady transparentnosti a zákazu diskriminace, kterými byl vázán podle § 6 odst. 1 a 2 ZZVZ.

14.2 Povinnost uveřejnění informací po ukončení zadávacího řízení a uveřejnění smlouvy v registru smluv.

Někteří zadavatelé po uzavření smlouvy na veřejnou zakázku nevěnují náležitou pozornost povinnosti uveřejnění informací o zadání veřejné zakázky. Související úkony považují za zbytečnou administrativní zátěž a zlehčují jejich význam, opakovaně nedodrží lhůty stanovené k uveřejnění takových informací, případně jejich uveřejnění zcela opomíjejí či v uveřejněných dokumentech neuvádějí některé povinné údaje apod. Přestože nedodržení povinnosti uveřejnění po zadání veřejné zakázky z logiky věci nemůže ovlivnit výběr dodavatele, představuje vždy porušení zásady transparentnosti a vystavuje zadavatele riziku vzniku odpovědnosti za související přestupek. Prostřednictvím registru smluv se pak povinně uveřejňuje mj. soukromoprávní smlouva, tedy i smlouva na veřejnou zakázku, v případě, že alespoň jednou ze stran takové smlouvy je subjekt podle § 2 odst. 1 ZRS a na smlouvu jako takovou, povinný subjekt anebo druhou smluvní stranu, nedopadá některá z výjimek stanovená ZRS nebo jiným právním předpisem. Neuveřejnění smlouvy v registru smluv přitom může v krajním případě vést až k jejímu zrušení od počátku.

Příklad nesprávného postupu:

Zadavatel odeslal oznámení o výsledku zadávacího řízení k uveřejnění do VVZ až 90 dnů po uzavření smlouvy na veřejnou zakázku, na svém profilu uveřejnil písemnou zprávu zadavatele neobsahující identifikační údaje účastníků zadávacího řízení, jež byli vyloučeni z účasti v zadávacím řízení, ani neuvedl důvod jejich vyloučení, a smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku neuveřejnil v registru smluv včetně příloh, které byly součástí této smlouvy, přestože se za ně nevztahovala žádná z výjimek Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 126 ZZVZ, § 217 odst. 2 písm. d) ZZVZ, § 219 odst. 1 ZZVZ a § 5 odst. 2 ZRS a porušil zásadu transparentnosti, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZZVZ.

14.3 Uchování dokumentace o zadávacím nebo výběrovém řízení

Zadavatel je povinen uchovávat dokumentaci o zadávacím řízení v rozsahu stanovené v ZZVZ a dokumentaci o výběrovém řízení v rozsahu stanoveném v PpŽP, a to v takové podobě a rozsahu, aby byla objektivně možná kontrola souladu zadání veřejné zakázky s PpŽP, ZZVZ a dalšími předpisy. Nejsou-li veškeré úkony zadavatele řádně zdokumentovány, je nepřezkoumatelné, zda skutečně postupoval v souladu se ZZVZ či PpŽP.

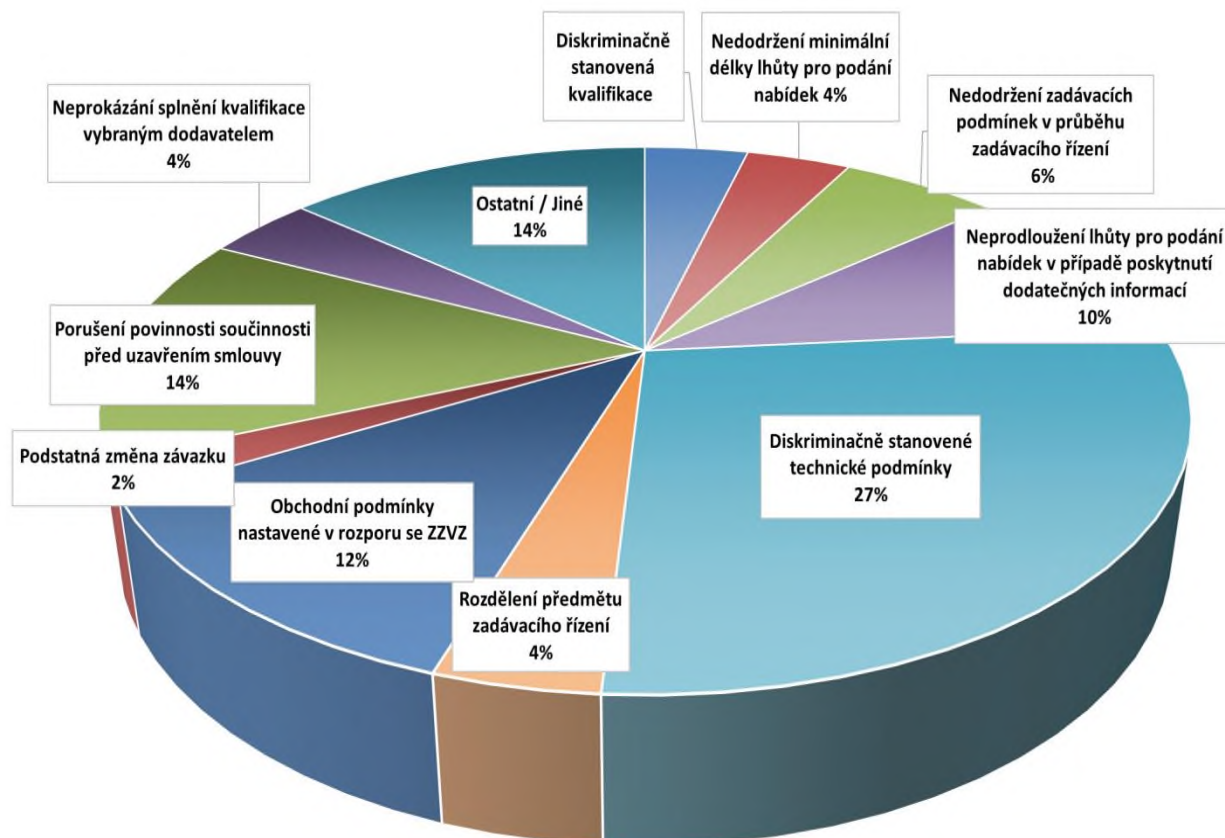
Příklad nesprávného postupu

Vybraný dodavatel nahradil v nabídce doklady o své kvalifikaci předložením čestného prohlášení. Na výzvu zadavatele podle § 122 odst. 3 ZZVZ pak předložil zadavateli elektronické originály dokladů o své kvalifikaci, a to prostřednictvím zpráv zaslaných do datové schránky zadavatele. Zadavatel tyto doklady sice posoudil, nechoval je však jako součást dokumentace o veřejné zakázce. Z datové schránky zadavatele pak byly související zprávy automaticky smazány po uplynutí 90 dnů od doručení. Z toho důvodu nebylo následně přezkoumatelné, zda vybraný dodavatele skutečně splnil součinnost k uzavření smlouvy ve výše uvedeném smyslu. Zadavatel tak nedodržel postup stanovený v § 216 odst. 1 ZZVZ a porušil zásadu transparentnosti, kterou byl vázán podle § 6 odst. 1 ZZVZ.

15 Nejčastější pochybení zadavatelů zjištěná při kontrole veřejných zakázek v roce 2019

Níže je uveden stručný přehled pochybení zadavatelů, která byla ze strany MŠMT zjištěna na základě kontroly veřejných zakázek **spolufinancovaných z OP VVV v roce 2019**

Charakter pochybení při zadávání VZ	Počet	% z celkového počtu pochybení
Diskriminačně stanovená kvalifikace	2	4 %
Nedodržení minimální délky lhůty pro podání nabídek	2	4 %
Nedodržení zadávacích podmínek v průběhu zadávacího řízení	3	6 %
Neprodoužení lhůty pro podání nabídek v případě poskytnutí dodatečných informací	5	10 %
Diskriminačně stanovené technické podmínky	14	27 %
Rozdělení předmětu zadávacího řízení	2	4 %
Obchodní podmínky nastavené v rozporu se ZZVZ	6	12 %
Podstatná změna závazku	1	2 %
Porušení povinnosti součinnosti před uzavřením smlouvy	7	14 %
Neprokázání splnění kvalifikace vybraným dodavatelem	2	4 %
Ostatní / Jiné	7	14 %
Celkem	51	100 %

16 Užitečné informační zdroje

Informační systém o veřejných zakázkách

<http://www.isvz.cz>

Portál o veřejných zakázkách a koncesích

<http://www.portal-vz.cz>

Metodiky Ministerstva pro místní rozvoj k ZZVZ

<http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb-,-o-zadavani-verejnych-zakazek>

Stanoviska expertní skupiny Ministerstva pro místní rozvoj k ZZVZ

<http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-standoviska/Stanoviska/Stanoviska-expertni-skupiny-MMR-k-novemu-zakonu-o-zadavani-verejnych-z>

Databáze vybraných rozhodnutí a nejčastějších auditních zjištění

<http://www.portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-standoviska/Databaze-rozhodnuti/>

Stránky sekce veřejných zakázek Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky.html>

Výkladová stanoviska a metodiky Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

<https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/vykladova-standoviska-a-metodiky.html>

Stručný průvodce zadavatele světem veřejných zakázek, 1. až 3. díl:

<https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/informacni-listy.html>

Metodika veřejného nakupování: Naplňování principů 3E v praxi veřejného zadávání

<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/smart-governance/aplikace-principu-3e/zverejneni-pracovni-verze-metodiky-verej-24493>

Metodické dokumenty Ministerstva vnitra k ZRS

<https://www.mvcr.cz/clanek/registr-smluv.aspx?q=Y2hudW09OQ%3d%3d>

Rozsudky Soudního dvora Evropské unie (dříve Evropského soudního dvora):

https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/cs/

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a vybraná rozhodnutí Krajského soudu v Brně:

<http://www.nssoud.cz>

Rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže:

<http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/sbirky-rozhodnuti.html>

